

**Podatki podczas prowadzenia
jednoosobowej działalności
gospodarczej**

Marcin Wiśniowski

173735

Rodzaje podatków:

© 2022

1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)
2. Podatek od towarów i usług (VAT)
3. Składki ZUS
4. Podatek od nieruchomości
5. Podatek od środków transportowych

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

PIT (z ang. Personal income tax) – podatek obejmuje osoby fizycznej, posiadającej dowolne dochody. Podlegają jemu zarobki z pracy, prowadzenia dowolnej działalności gospodarczej, emerytury, dochody z najmu itp. W Polsce obowiązuje tzw. skala podatkowa, uzależniająca stawki podatkowe od poziomu dochodów tzn.: im wyższe zarobki tym wyższe podatki. Skala ta może ulegać zmianie w zależności od ustawy budżetowej. Przedsiębiorca może odliczać od dochodów, koszty uzyskania przychodu, takie jak wynajem biura, zakup potrzebnych sprzętów, paliwo potrzebne na dojazd do klienta. Koszty te zmniejszają podstawę opodatkowania. Dodatkową formą pomniejszenia obciążenia podatkowego są różnego rodzaju ulgi, przykładowo na cele mieszkaniowe czy działalność innowacyjną. Podatek można opłacać w sposób co miesięczny lub kwartalny w zależności od wyboru podatnika. Co roku również każdy podatnik musi złożyć rozliczenie roczne, w którym zawarte jest zestawienie dochodów oraz kosztów i obliczony jest należny podatek.

Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą są zobowiązane do składania deklaracji podatkowych, w których informuje o swoich dochodach oraz kosztach uzyskania przychodu. Terminy ich składania są różne i uzależnione od formy opodatkowania.

Podatek od towarów i usług (PTiU/VAT)

VAT (z ang. value-added tax) – podatek od wartości dodanej, pobierany na każdym etapie obrotu towarami lub usługami. Jednoosobowa działalność gospodarcza jest podatnikiem VAT co oznacza, że przedsiębiorca ma obowiązek naliczania, pobierania i odprowadzania podatku od swoich transakcji handlowych. W Polsce istnieją różne stawki podatku VAT, między innymi:

- Stawka podstawowa – obecnie 23% znajduje swoje zastosowanie w większości towarów i usług
- Stawka obniżona – dotyczy niektórych towarów i usług, takich jak żywność, leki, usługi związane z obsługą kulturalną i sportową
- Stawka zerowa – w przypadku niektórych towarów i usług nie jest naliczany VAT, lecz podatnik ma prawo do jego odliczenia podatku na zakupy związane z tymi transakcjami

Przedsiębiorca posiadający jednoosobową działalność gospodarczą jest zobowiązany do zarejestrowania się jako podatnik VAT w urzędzie skarbowym, jeżeli jego roczny obrót przekroczy określoną kwotę (obecnie 150 tys. zł.). Po przekroczeniu tej kwoty jest on zobligowany do pobierania i naliczania podatku na swoje usługi bądź towary. Podatnik musi składać również regularnie deklaracje VAT, w określonych terminach (co miesiąc lub kwartał), w której informuje urząd skarbowy o swoich obrotach oraz naliczonym i odliczonym podatku. Na tej podstawie obliczana jest kwota do zapłaty lub zwrotu. Przedsiębiorca może zmniejszyć kwotę do zapłaty o podatek VAT, jeśli koszty zakupu były o nią powiększone. Odliczenie podatku VAT musi być zgodne z przepisami oraz dotyczyć towarów lub usług używanych w prowadzonej działalności gospodarczej.

Składki ZUS

Składki ZUS – są to obowiązkowe składki, które osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą są zobowiązane opłacać aby mieć dostęp do świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych. W skład ich wchodzi

- Składka emerytalna – przeznaczana na finansowanie przyszłych emerytur, wynosi ona około 19,52% podstawy wymiaru składek
- Składka rentowa – przeznaczana na finansowanie świadczeń renty z tytułu niezdolności do pracy, wynosi ona około 8% podstawy wymiaru składek
- Składka chorobowa – przeznaczana na finansowanie świadczeń z tytułu choroby lub rehabilitacji, wynosi ona około 2,45% podstawy wymiaru składek
- Składka zdrowotna – przeznaczana na finansowanie świadczeń zdrowotnych, wynosi ona około 9% podstawy wymiaru składek
- Składka na Fundusz Pracy – przeznaczana na finansowanie działań związanych z rynkiem pracy, wynosi ona około 2,45% podstawy wymiaru składek

Składki ZUS są obliczane na podstawie tzw. podstawy wymiaru składek. Dla przedsiębiorców opłacających składki od przychodów, podstawę stanowi przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu, przedsiębiorcy opłacający składki od przychodów ewidencjonowanych podstawą jest przychód pomniejszony o ulgi i odliczenia. Składki opłacane są w terminach określonych przez ZUS, zazwyczaj ustalone są one jako miesięczne bądź kwartalne. Przedsiębiorcy są zobowiązani do składania deklaracji, w których podają swoje przychody i informacje na temat opłaconych składek, jest ona podstawą do ustalenia wysokości składek. Przedsiębiorcy powinni śledzić zmiany w przepisach dotyczących składek ZUS, ponieważ mogą one ulec zmianie. Przedsiębiorcy powinni dostosowywać swoje płatności do obowiązujących stawek i zasad. Nieopłacanie składek może prowadzić do zaległości i generowania dodatkowych kosztów w postaci odsetek. Ponadto, brak ich opłacania może prowadzić do utraty świadczeń emerytalnych, rentowych i innych zasiłków społecznych.

Podatek od nieruchomości

Przedsiębiorca podczas prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej jest zobowiązany do zapłacenia podatku od nieruchomości, w przypadku gdy używa jej w celach związanych z jego działalnością np.: biuro, grunt, warsztat. Wysokość jego jest ustalana przez lokalne władzę gminne, w różnych lokalizacjach może się ona różnić w zależności od lokalizacji i rodzaju nieruchomości oraz jej powierzchni, ponieważ zazwyczaj na jej podstawie obliczany jest podatek. Podobnie jak i w przypadku innych podatków możliwe jest uzyskanie ulgi, np.: w przypadku prowadzenia działalności w specjalnych strefach ekologicznych lub w przypadku inwestycji w określone działalności, możliwa jest również ulga dla nowych przedsiębiorców. Przedsiębiorca jest zobowiązany złożyć odpowiednią deklarację w urzędzie gminy, na którym znajduje się nieruchomość, w terminie ustalonym przez urząd zazwyczaj termin ustalony jest na początek roku. Terminy płatności również ustala urząd gminy i mogą się różnić od lokalnych przepisów, zazwyczaj podatek płatny w ratach jest kwartalnie lub rocznie. Koszty związane z podatkiem od nieruchomości mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodu w jednoosobowej działalności gospodarczej, co wymaga odpowiedniej ewidencji księgowej. Opóźnianie zapłaty może skutkować nałożeniem odsetek na przedsiębiorcę lub innymi konsekwencjami prawnymi.

Podatek od środków transportowych

Znany również jako podatek od pojazdów mechanicznych, obowiązuje przedsiębiorców wykorzystujących pojazdy mechaniczne w celach zarobkowych związanych z prowadzeniem jednoosobowej działalności gospodarczej przykładowo: samochód, ciężarówka, koparka. Wysokość podatku ustala rada gminy oraz może się różnić w zależności od lokalizacji. Podatek najczęściej obliczany jest na podstawie pojemności silnika lub jego ładowności. W przypadku pojazdów wykorzystywanych w działalności gospodarczej, stawki mogą być wyższe niż dla pojazdów prywatnych. Niektóre pojazdy mogą być również objęte zwolnieniami lub ulgami podatkowymi przykładowo pojazdy elektryczne lub wykorzystywane w celach specjalnych. Ulgi możliwe są także dla osób rozpoczynających działalność. Przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą jest zobowiązanych do złożenia reklamacji w odpowiednim urzędzie skarbowym, terminy składania oraz płatności podatku są określone przepisami prawa i mogą się różnić w zależności od gminy. Pojazdy wykorzystywane w działalności muszą być odpowiednio zarejestrowane, na firmę lub przedsiębiorcę, a także ubezpieczony pod kątem prowadzonej działalności. W niektórych przypadkach może być wymagane zarejestrowanie pojazdu jako środka trwałego w firmie. W tym przypadku warty zwrócenia uwagi jest odpowiednie prowadzenie dokumentacji pojazdu oraz ewidencji jego wykorzystywania w celu poprawnego obliczenia podatku. Opóźnienia zapłaty skutkuje nałożeniem odsetek lub innymi konsekwencjami prawnymi.